

De natuurwetenschap heeft een groot verlies geleden door den dood van een harer uitnemendste beoefenaars, den vermaarden Charles Robert Darwin. De tegenwoordige zoölogische wetenschap, in verband met aanverwante vakken, heeft voornamelijk aan hem de hoogte te danken, waartoe zij in de laatste tientallen jaren is geklommen. Zijn naam is onafscheidelijk verbonden aan zijn wetenschappelijk stelsel, hetwelk door verscheidene Duitse natuurphilosofen (met name Haeckel, Leuchart e. a.) nog nader in bijzonderheden is ontwikkeld en uitgebreid en thans de geheele wetenschap beheerscht; het is het veelbesproken Darwinisme.

Darwin werd den 12 Februari 1809 te Shrewsbury geboren. Hij was een kleinzoon van Erasmus Darwin, insgelijks een beroemd natuurkundige. Hij bezocht de hoogeschole te Edimburgh en te Cambridge, alwaar hij in 1831 den doctoralen graad verwierf. Vervolgens nam hij gedurende 5 jaren deel aan natuurwetenschappelijke expedities en doorreisde Brazilië, de westkust van Zuid-Amerika en de eilanden van den Stillen Oceaan. In 1836 keerde hij in zijn vaderland terug, en trad drie jaren later in het huwelijk met eene dochter van den welbekenden fabrikant Wedgewood.

De resultaten zijner reizen werden door hem bewerkt en uitgegeven en maakten veel opgang. Doch zijn eigenlijke roem dagteekent van het jaar 1859, toen hij zijn *The Origine of Species* (de oorsprong der soorten) in het licht gaf. Het bevatte de algemeene trekken van een stelsel, dat hij in zijn *Variations of animals and plants under domestication* (1868) nader ontwikkelde door belangrijke mededeelingen over de veranderingen die bij huisdieren en cultuurplanten zijn waargenomen. De hoofdgedachte, welke in beide werken is nedergelegd, is, dat de tegenwoordig bestaande soorten van dieren en planten, zooals wij die kennen, niet van den beginne aldus kunnen geweest zijn; en dat de soorten zich in den loop van duizendtallen eeuwen uit vroegere vormen hebben moeten ontwikkelen. Een feit is het, dat velen zijner felste tegenstanders allengs de grootste voorstanders van zijn systeem zijn geworden, ook nadat hij nog een belangrijken stap verder had gedaan in zijn *Descent of Man* (de afstamming van den mensch). De gedachte, dat ook de mensch langzamerhand uit lagere, thans uitgestorven diersoorten zou zijn ontwikkeld, en derhalve stamverwant is met andere dieren, wier innerlijke bouw en ontwikkelingsgeschiedenis zoo groote overeenkomst met de onze vertoont, is eerst na langdurige studie en onderzoek bij Darwin tot eene vaste overtuiging gevestigd. Zijn boek verscheen het eerst in 1871. In verband daarmee heeft hij zich in zijn laatste levensjaren bij voorkeur beziggehouden met de natuurlijke geschiedenis van den mensch. Zijn boek over de uitdrukking der gelaatstrekken van den mensch behoort mede tot de belangrijke resultaten van dat onderzoek.

Ook ten onzent is Darwin's beteekenis als natuurvorscher en natuurphilosoof spoedig gehuldigd. Bij het Jubileum der Leidsche Universiteit in 1875, behoorde Darwin onder hen, aan wie het Doctoraat *honoris causa* werd opgedragen.